

Aleksi Kukko, Madrid, syksy 2024

Työskentelin kaksi kuukautta Juan Antonio Mancheño'n verstaalla Madridin keskustassa. Mancheño korjaa viuluja, selloja ja kontrabassoja, sekä tekee tilauksesta joskus viuluja ja selloja. Verstaas on hyvin turistikkaalla alueella, sillä se on lähellä Kuninkaallista Palatsia, Gran Via -katua sekä Plaza de Españaa. Ulkopuolella, Calle de Fomento -kadulla ei ole minkäänlaista kylttiä, joten liikkeen ollessa kiinni ei voi tietää sisällä olevan soitinrakentamo. Asiakkaita (ja vierailevia tuttuja) riitti kuitenkin lähes jokaiselle päivälle; vain sadepäivänä liikkeessä ei käynyt kukaan muu kuin me kaksi.

1 - Aloitin nolasta: talttojen ja höyliä terien teroittamisesta.

Pääsin hommiin heti ensimmäisenä päivänä. Juan Antonio oli juuri palannut työmatkalta El Salvadorista ja taltat olivat teroituksen tarpeessa. Olin teroittanut talttoja muutaman kerran aikaisemmin. Juan Antoniolla oli kuitenkin omat tapansa teroittaa ja sain heti sanomista, lempeää sellaista kuitenkin. Päivän päätteeksi olin saanut taltat teroitettua hyväksyttävästi: "Tämä terävyys on vähimmäisvaatimus."

2 - Tämän kontrabasson otelauta, el batidor, täytyi vaihtaa, mutta osoittautuikin hankalaksi aloittelijalle...

3 - ...joten harjoittelin hukkapalalla.

Ensimmäisellä viikolla tein hajanaisia hommia: terien teroittamista, otelautojen irroittamista soittimista, sellojen kansien (la tapa) tai pohjien (el fondo) liimaamista takaisin kiinni kylkipaloihin. Toisella viikolla pääsin opettelemaan höyläämistä, joka kaikessa vaikeudessaan ja turhauttavuudessaan opetti kärsivällisyyttä ja nöyryyttä. Maestro oli kannustava. Viikkoa myöhemmin höylä jo totteli minua, tai pikemminkin minä tottelin sitä, ja osasin havainnoida, mistä kohtaa ahiota piti poistaa materiaalia. Höyläys on yksi tärkeimmistä ja tarkkuutta vaativimmista vaiheista käsityökaluilla tehdessä. Höyläysvideoitani on katsottavista instagram-tililtä @kanttipuccini.

4 - Sello liimauksessa.

5 - Juan Antonio tunnustelee, että ovatko kaksi pintaa toisiinsa sopivat liimattavaksi yhteen.

6 - Liimaus ilman puristimia osoittautui paremmaksi tavaksi.

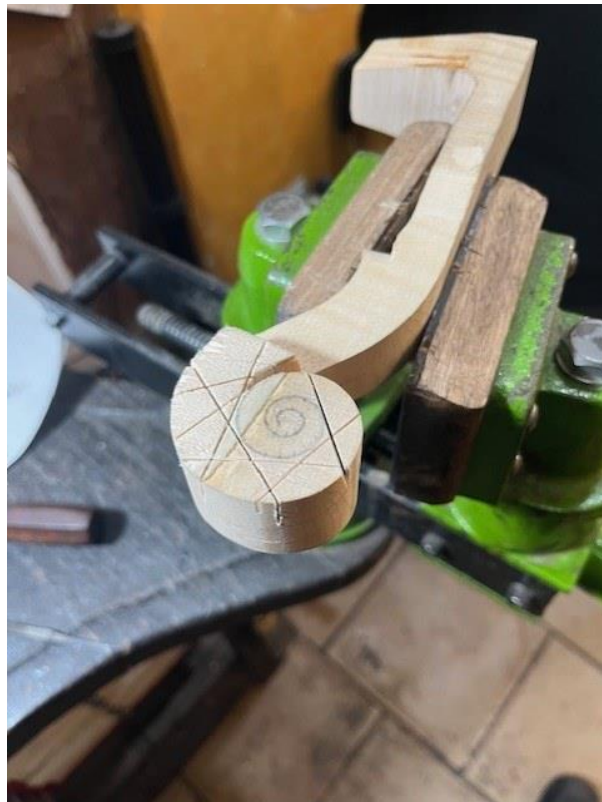
Pääsin käyttämään sikliä, kun viulun kylkiosia piti työstää tasaisiksi paksuudeltaan. Siihen hommaan turhauduin voimakkaasti päivän mittaan, ja Juan Antonio kysäisikin päivän loppupuolella hymyillen: "te aburres?" ("onko tylsää?"). Hän ohjeisti tekemään jotain muuta loppupäivän ja kokeilemaan seuraavana aamuna uudestaan. Vastustelin aluksi ja sanoin olevani motivoitunut oppimaan ja voivani jatkaa turhautumisesta huolimatta, mutta myönnyin kuitenkin ja tein kuten Maestro ehdotti. Seuraavana aamuna siklaaminen sujui jo paremmin. Tämä oli yksi tärkeimmistä opeista, ja ehkä erityisesti suomalaiselle luonteenlaadulle vaikea pala nieltäväksi.

7 - Siklillä saa tarkkaa jälkeä, jos sitä osaa käyttää (ja se on terässä).

8 - Cabeza de violin -aihio.

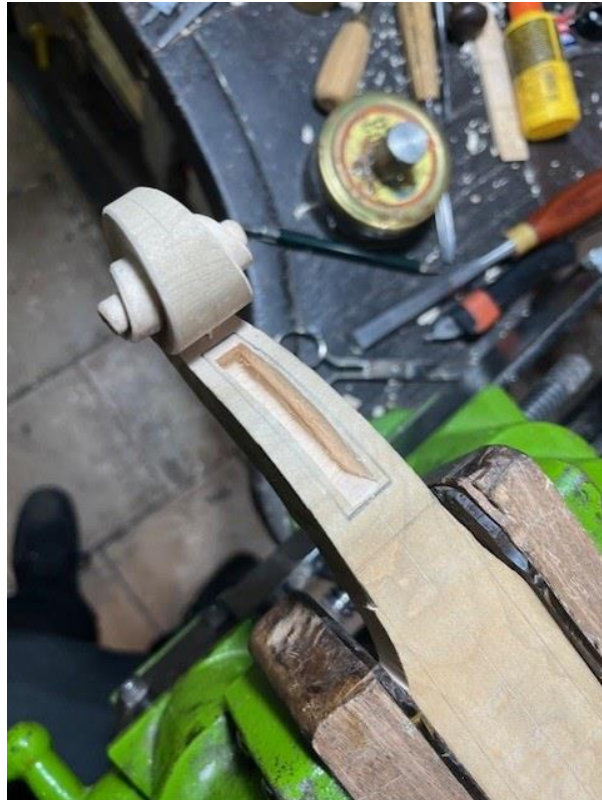

9 - Etuprofiilin sahaaminen.

10 - Se, jonka spiraalissa on hienovarainen soikion muoto, on Maestron.

Kolmannella viikolla pääsin aloittamaan varsinaisen projektini: "cabeza de violin", viulun pään. Epäilin, olinko valmis siihen. Se oli kuitenkin mukaansatempaavampaa kuin mikään, mitä olen puualalla ennen tehnyt. Aloitin vanhalla tutulla höylällä työstämään ahiota oikeaan paksuuteen. Tämän jälkeen jokainen työvaihe oli edellistä kiintoisampi, ja vaati tarkkuutta, jota tunsin myös oppivani koko ajan lisää. Juan Antonio teki tilausviulua samaan tahtiin kun itse tein omaani. En välttynyt turhautumisen tunteilta, mutta opin olemaan niiden kanssa. Tässä auttoi varmasti myös se, että minulla ei ollut varsinaista aikarajaa. Juan Antonio oli vaativa laadun suhteen, mutta lempeällä tavalla, kuten aiemmin mainitsin. "No hay que ser rapido, hay que ser bien", hän sanoi: Ei tarvitse olla nopea, mutta jäljen pitää olla hyvää. Hän ei yrittänyt hyötyä työvoimastani; pikemminkin hän uhrasi aikaansa ohjeistamiseeni. En ollut myöskään hänen ensimmäinen harjoittelijansa (vaikkakin ensimmäinen ulkomaalainen). Opettaminen oman työskentelynsä ohella on hänelle kunnia-asia. Ainoa aikarajani oli työharjoittelun päättyminen, joka tuntui olevan ikuisuuden päässä, mutta koitti kuitenkin aivan liian pian.

11 - Aukon teko taltoilla.

12 - Otelaudan höyläys oikeaan kaareen.

Viulun pään tekeminen oli oikeastaan koristeveistosta tai -kaiverrusta. Naapurissa kitaraverstasta pitävä Felipe sanoi, ettei ole koskaan tehnyt tämän tyyppistä puuntyöstöä. Viuluntekoon kuuluu kuitenkin olennaisesti pikkutarkka esteettinen puoli. Katsoimme Juan Antonion kanssa kuvia Stradivari -viuluista (teimme omiamme niistä yhden mittojen mukaan) ja minun oli hyvin vaikea havaita niiden päiden spiraaleissa soikion muotoa, jonka hän yritti saada minut näkemään. Vielä vaikeampaa sellainen on tietysti tehdä, joten pitäydyin pyöreässä muodossa. Jatkuvasti täytyi varoa tekemästä liian syviä työstöjä, ettei viimeistelyvaiheeseen jää suuria viiltoja tai jälkiä hiottavaksi. Veistossa ei myöskään ole yhtä oikeaa tapaa, vaan jokainen käyttää niitä työkaluja kussakin vaiheessa, mitkä palvelevat parhaiten. Itse käytin viulun pään tekemiseen ainakin erilaisia höyliä, talttoja, kourutalttoja, sikliä, japaninsahaa, viiloja ja itsetekemääni "cuchillo de luthieria" eli soitinrakentajan hyvin terävää veistä. Kaiken tämän taustalla verstaalla soi espanjankieliset podcastit ja radio-ohjelmat, Wes Montgomery, jota molemmat fanitamme, sekä Antonin Dvorakin ja Alban Bergin viuluteokset.

13 - Maailman pienin höylä? Sekä cuchillo de luthier ja viila.

14 - Epätasaisuuksien viilaaminen otelaudan liimauksen jälkeen.

Ylipäättään työharjoittelu ulkomailla opetti pärjäämistä erilaisessa kulttuuriympäristössä, vaikkakaan Espanja ei tietääkseni monelle suomalaiselle ole sen tuntemattomampi tai

erilaisempi kuin naapurimaamme. Siellä saa kaupasta kaiken (ja enemmänkin) mitä Suomessakin, hanavettä voi juoda ja monet osaavat englantia, varsinkin suurissa kaupungeissa. Ehkä Eurooppa on myös jollain sellaisella perustavalla tavalla yhtenäinen, etteivät kulttuurierot tunnu vieraannuttavilta. En osaa mainita yhtäkään tilannetta, jossa olisi ollut kulttuurinen ristiriita. Madridissa baarien terassit täyttyvät marraskuun kylmilläkin ihmisistä, mitä ei tietääkseni tapahdu Suomessa. "Hengailukulttuuri" oli siellä toisenlainen, ihmiset näkevät toisiaan useammin tai ainakin pienemmällä kynnyksellä. Myös ruokaan suhtaudutaan intohimoisesti, enkä todistanut kenenkään syövän mitään lääväistä, makkaraperunat -tyyppistä ruokaa. Suhtauduin alusta alkaen espanjan kulttuurin tuntemiseen uteliaan tosissani, enkä vain turistina, ja toinen tavoitteeni työharjoittelun ohella oli oppia espanjaa: sen mukaan valitsin kohdemaankin. Lähtiessäni olin itseopiskellut vain espanjan alkeet, mutta päätin siitä huolimatta toimittaa kaikki asiat, kuten vuokraisännän kanssa asioinnin, espanjaksi. Haalin myös paljon espanjankielistä kirjallisuutta luettavaksi. Hyvin pian tuntui, että tähän sujuu, vaikka kielen oppimisessa ei välttämättä koskaan tule valmista. Suosittelen sitä kaikille, ja se on oikeastaan ainoa asia verstaalla työskentelyn lisäksi, mitä nyt Suomessa ollessani kaipaen.

15 - Rohkeasti seikkailuja kohti.